

॥ ५८ ॥ ५९ ॥ इत्यारण्यकेपर्वणिनैलकंठीयेभारतभाष्येद्विपंचाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५२ ॥ ॥७॥ आसीदिति उपपन्नःयुक्तः ॥१॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥
 सौदामनीप्रावृषेण्यमेघसंबंधिनी सुषुजगतोजीवन्तं ददति सुदामानो मेघास्तेषां समूहः सौदामनः प्रावृट्कालस्तत्संबंधिनी सा हि अत्यंतं वातमाना भवतीति प्रसिद्धं ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ मूर्तिमानशरीरी
 भवान्हि संवृतो वरैश्चाटभिर्देवसंमितैः ॥ ब्रह्मकल्पैर्द्विजाग्र्यैश्च तस्मान्नाहं सिशोचिंतुं ॥ ५८ ॥ युधिष्ठिर उवाच विस्तरेणाहमिच्छामि न लस्य सुमहात्मनः ॥
 चरितं वदतां श्रेष्ठ तन्ममाख्यातुमर्हसि ॥ ५९ ॥ इति श्रीमहाभारते आ० नलोपाख्यानप० द्विपंचाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५२ ॥ ॥७॥ ॥७॥
 बृहदश्व उवाच आसीद्राजानलोनो नाम वीरसेन सुतो वली ॥ उपपन्नो गुणैरिष्टैरुपवानश्वकोविदः ॥ १ ॥ अतिष्ठन्मनुजैर्द्राणां मूर्ध्नि देवपतिर्यथा ॥ उपयुपरि स
 वर्षामादित्य इव तेजसा ॥ २ ॥ ब्रह्मण्यो वेदविच्छूरो निषधेषु महीपतिः ॥ अक्षप्रियः सत्यवादी महानक्षौहिणीपतिः ॥ ३ ॥ इप्सितो वरनारीणां मुदारः संयतेन्द्रि
 यः ॥ रक्षिताधन्विनां श्रेष्ठः साक्षादिव मनःस्वयं ॥ ४ ॥ तथैवासीद्विदर्भेषु भीमो भीमपराक्रमः ॥ शूरः सर्वगुणैर्युक्तः प्रजाकामः स चाप्रजः ॥ ५ ॥ स प्रजार्थे परंय
 त्मकरोत्सुसमाहितः ॥ तमभ्यगच्छद्ब्रह्मर्षिर्दमनो नाम भारत ॥ ६ ॥ तं स भीमः प्रजाकामस्तोषयामास धर्मवित् ॥ महिष्यासहराजेंद्रसत्कारेण सुवर्चसं ॥ ७ ॥ त
 स्मै प्रसन्नो दमनः स भार्याय वरं ददौ ॥ कन्यारत्नं कुमारं श्वत्रीनुदारान्महायशः ॥ ८ ॥ दमयंती दमंदांतं दमनं च सुवर्चसं ॥ उपपन्नान्गुणैः सर्वैर्भीमान्भीमपराक्र
 मान् ॥ ९ ॥ दमयंतीतुरूपेण तेजसाय शसाश्रिया ॥ सौभाग्येन च लोकेषु यशःप्राप सुमध्यमा ॥ १० ॥ अथांवायसि प्राप्ते दासीनां समलंकृतं ॥ शतं शतं सखी
 नां च पर्युपासच्छचीमिव ॥ ११ ॥ तत्र स्मराजते भैमी सर्वाभरणभूषिता ॥ सखीमध्येऽनवद्यांगी विद्युत्सौदामनी तथा ॥ १२ ॥ अतीवरूपसंपन्ना श्रीरिवायतलो
 चना ॥ न देवेषु न यक्षेषु तादृग्रूपवती क्वचित् ॥ १३ ॥ मानुषेष्वपि चान्येषु दृष्टपूर्वाथ वा श्रुता ॥ चित्तप्रसादनीवाला देवानामपि सुंदरी ॥ १४ ॥ नलश्च नरशार्दूलो
 लोकेष्वप्रतिमो भुवि ॥ कंदर्प इव रूपेण मूर्तिमानभवत्स्वयं ॥ १५ ॥ तस्याः समीपे तु नलं प्रशंसुः कुतूहलात् ॥ नैषधस्य समीपे तु दमयंती पुनः पुनः ॥ १६ ॥ त
 योरदृष्टः कामो भूत् शृण्वतोः सततं गुणान् ॥ अन्योन्यं प्रतिकीर्तय सव्यवर्धत तदृच्छयः ॥ १७ ॥ अशकुवन्नलः कामं तदाधारयितुं हृदा ॥ अंतःपुरसमीपस्थे वनआ
 स्तेरहो गतः ॥ १८ ॥ सददर्शितो हं सान्जान्तरूपपरिष्कृतान् ॥ वने विचरति धामे कंजग्राहपक्षिणं ॥ १९ ॥

॥ १५ ॥ प्रशंसुः वार्त्ताहरादतिशेषः ॥ १६ ॥ तदृच्छयः कामः ॥ १७ ॥ १८ ॥ जातरूपपरिष्कृताप्युवर्णपक्षाद् ॥ १९ ॥